

سازمان کتابخانه ها، موزه ها و مرکز اسناد
استان اقدس رضوی

آموزش استفاده کنندگان و توسعه سواد اطلاعاتی در کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی (مجموعه مقاله ها)

Library User Education
Information Literacy
Instruction / Learning
Evaluating Information
Quality Of Information
Information Technology

سواد
اطلاعاتی

تولید دانش
آموزش استفاده کنندگان

سواد
کتابخانه ها

به کوشش
دکتر رحمت الله فتاحی

سازمان کتابخانه ها،
موزه ها و مرکز اسناد
استان قدس رضوی

ISBN 964-424-024-2

آموزش استفاده کنندگان
و توسعه سواد اطلاعاتی
در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی

مجموعه مقاله‌های
همایش آموزش استفاده کنندگان و توسعه سواد اطلاعاتی
در کتابخانه‌ها، مراکز اطلاع‌رسانی و موزه‌ها
مشهد ۱ و ۲ خرداد ۱۳۸۳

به کوشش
دکتر رحمت‌الله فتاحی
(دبیر همایش)

با همکاری

دکتر محمدحسین دیانی	دکتر محمدرضا داورپناه
دکتر مه‌ری پریخ	محمود سالاری

همایش آموزش استفاده کنندگان و توسعه سواد اطلاعاتی در کتابخانه‌ها، مراکز اطلاع‌رسانی و موزه‌ها (۱۳۸۳: مشهد).
آموزش استفاده کنندگان و توسعه سواد اطلاعاتی در کتابخانه‌ها ۴ مراکز اطلاع‌رسانی و موزه‌ها مشهد ۱ و ۲ خرداد
۱۳۸۳ / به کوشش رحمت الله فتاحی؛ با همکاری محمد حسین دیانی، ... او دیگران | - مشهد: سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و
مرکز اسناد آستان قدس رضوی، ۱۳۸۳.

۵۲۰ ص. جدول، نمودار. - (انتشارات سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی؛ ۵۰)
ISBN 964 - 6429 - 29 - 7

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

۱. کتابخانه‌ها و مراجعان - ایران - آموزش - کنگره‌ها ۲. کتابخانه‌ها - استفاده تحقیقاتی - کنگره‌ها ۳. خدمات اطلاع
رسانی - آموزش کاربران - کنگره‌ها ۴. الف. فتاحی، رحمت الله، ۱۳۳۰، گرد آورنده. ب. دیانی، محمد حسین، ۱۳۱۹ -
ج. سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی. د. عنوان.

۰۲۵/۵۶

Z ۸۴۵ / الف ۹ ه. ۸

۸۳-۲۵۴۱۱ م

کتابخانه ملی ایران.

۵۰

عنوان: آموزش استفاده کنندگان و توسعه سواد اطلاعاتی در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی
به کوشش: دکتر رحمت الله فتاحی
با همکاری: دکتر محمد حسین دیانی، دکتر محمد رضا داوری‌پناه، دکتر مه‌ریرخ و محمود سالاری
ناشر: سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی
ویراستار ادبی: جواد بیابان پیمان
صفحه آرا: محمد نعیم آبادی
امور فنی: انتشارات سازمان
چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ آستان قدس رضوی
نوبت چاپ: اول / ۱۳۸۳
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه - وزیری
شابک: ۹۶۴-۶۴۲۹-۲۹-۷
قیمت: ۳۰۰۰۰ ریال

حق چاپ محفوظ است

نشانی: مشهد - حرم مطهر - پست شیخ طوسی - سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی. ص. پ. ۱۷۷
تلفن و دورنگار روابط عمومی: ۰۵۱۱-۲۲۱۹۵۵۳ دورنگار سازمان: ۰۵۱۱-۲۲۲۰۸۴۵
وبسایت سازمان: www.aqlibrary.org پست الکترونیکی: info@aqlibrary.org

پیشگفتار / دکتر علی
سخن دبیر همایش / د
تضاد بین واسطه رها
سیاست‌های سواد اط
نظریه‌های یادگیری
رویکرد فراشناختی
فربه‌تر از اطلاعات و
شناسایی و تحلیل بین
حسن آبادی
کاربرد مؤلفه‌های س
سواد اطلاعاتی و به
پژوهش و تولید دانش
ضرورت و چگونگی
ارزیابی عوامل مؤثر
آموزش سواد اطلاع
سواد اطلاعاتی یا ای
فریده عصاره
بررسی نظرهای اع

سیاست‌های سواد اطلاعاتی در جوامع اطلاعاتی

عبدالرضا نوروزی چاکلی^۱

چکیده

سواد اطلاعاتی علاوه بر افزایش آگاهی‌های عمومی و رضایت فردی شهروندان، در توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی جوامع نیز نقش مؤثری ایفا می‌کند. بر این اساس امروزه در کشورهایی که برنامه‌های جامعه اطلاعاتی را دنبال می‌کنند، سواد اطلاعاتی به عنوان یک ضرورت اساسی و حیاتی در نظر گرفته شده و هرگونه ضعفی در این زمینه به عنوان خلأ اساسی و جبران‌ناپذیر به‌شمار می‌آید. به همین دلیل این کشورها برنامه‌های گسترده‌ای را برای تقویت سواد اطلاعاتی تدارک دیده‌اند. بیشترین تأثیر این برنامه‌ها بر حوزه آموزش و کتابخانه بوده و در همین راستا وظایف خطیر و نوبنی بر عهده این دو نهاد قرار داده شده است.

این مقاله در صدد است تا ضمن بررسی مفهوم سواد اطلاعاتی، برخی از مهم‌ترین نقش‌های آن را در برقراری دموکراسی و توسعه جوامع برشمرده، سپس به تعدادی از مهم‌ترین سیاست‌ها، برنامه‌ها و عملکردهای کشورهای فعال در این زمینه اشاره می‌کند.

بررسی مفهوم سواد و باسواد اطلاعاتی در متون علمی

امروزه در جوامع اطلاعاتی، "سواد اطلاعاتی" به عنوان یکی از ملزومات دسترسی آزاد شهروندان به اطلاعات اهمیت خاصی یافته و در سیاست‌های کلان این جوامع از

۱. عضو هیئت علمی دانشگاه شاهد noroozi@shahed.ac.ir

با داوطلب
د تصویب
دازند، در
د. به نظر
داریم و یا
ی و پاسخ
رف زاده.
ص ۵-۲.
Re
Concept
practice

سیاست‌های سواد اطلاعاتی در جوامع اطلاعاتی

عبدالرضا نوروزی چاکلی^۱

چکیده

سواد اطلاعاتی علاوه بر افزایش آگاهی‌های عمومی و رضایت فردی شهروندان، در توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی جوامع نیز نقش مؤثری ایفا می‌کند. بر این اساس امروزه در کشورهایی که برنامه‌های جامعه اطلاعاتی را دنبال می‌کنند، سواد اطلاعاتی به عنوان یک ضرورت اساسی و حیاتی در نظر گرفته شده و هر گونه ضعفی در این زمینه به عنوان خلأ اساسی و جبران‌ناپذیر به‌شمار می‌آید. به همین دلیل این کشورها برنامه‌های گسترده‌ای را برای تقویت سواد اطلاعاتی تدارک دیده‌اند. بیشترین تأثیر این برنامه‌ها بر حوزه آموزش و کتابخانه بوده و در همین راستا وظایف خطیر و نوبنی بر عهده این دو نهاد قرار داده شده است.

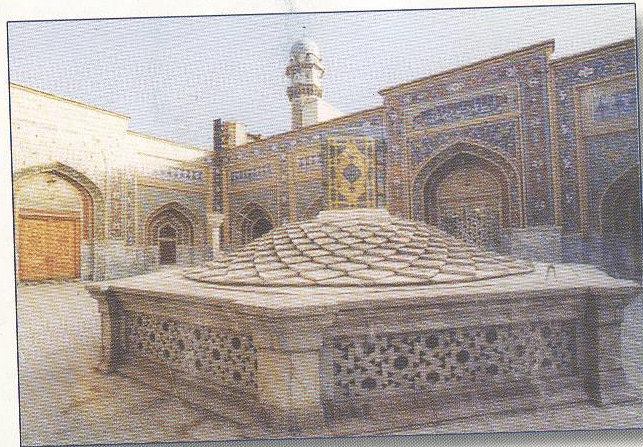
این مقاله در صدد است تا ضمن بررسی مفهوم سواد اطلاعاتی، برخی از مهم‌ترین نقش‌های آن را در برقراری دموکراسی و توسعه جوامع برشمرده، سپس به تعدادی از مهم‌ترین سیاست‌ها، برنامه‌ها و عملکردهای کشورهای فعال در این زمینه اشاره می‌کند.

بررسی مفهوم سواد و باسواد اطلاعاتی در متون علمی

امروزه در جوامع اطلاعاتی، "سواد اطلاعاتی" به عنوان یکی از ملزومات دسترسی آزاد شهروندان به اطلاعات اهمیت خاصی یافته و در سیاست‌های کلان این جوامع از

۱. عضو هیئت علمی دانشگاه شاهد و دانشجوی دکتری علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه فردوسی.
noroozi@shahed.ac.ir و noroozi@ferdowsi.um.ac.ir

**User Education and
Information Literacy**
In Libraries and Information Centers
(Proceedings)

Compiled by
R. Fattahi, PhD

Organization of Libraries,
Museums & Documents Center
of Astan-e Quds-e Razavi